

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Ardler M.J. How to Speak, how to Listen. – New York: Macmillan Publishing Co., Inc. – 1983. – 280p.
2. Cicero, De Oratore, I, p.3-6.
3. Sproule J.M. Speechmaking. An Introduction to Rhetorical Competence. – San Jose State University: Wm.C.Brown Publishers. – 1991. – 490p.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Анна Ляшук – кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики германських мов Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: публічне мовлення, методика викладання іноземної мови.

НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛОМОВНОГО ПРАКТИЧНОГО ПИСЬМА

Олена МОСКАЛЕЦЬ (Ніжин, Україна)

У статті розглядаються особливості змісту навчання майбутніх учителів англomовного практичного письма, пропонується послідовність роботи над жанрами практичного письма та наводяться вправи для їх ілюстрації.

The article deals with the content peculiarities of teaching would-be teachers practical English writing. The procedure of teaching the specified genres is suggested and illustrated by the corresponding exercises.

У сучасній системі оволодіння іноземними мовами писемне спілкування є невід'ємним складником змісту навчання на всіх етапах вивчення мови [1: 61–62, 82–84]. Саме тому майбутній вчитель іноземної мови має не тільки вміння писати необхідні для професійного зростання складні тексти академічних жанрів, але і досконало володіти вмінням створювати відносно легкі тексти побутового характеру, знайомство з якими передбачено з початкових етапів вивчення мови. Важливість розвитку вмінь іншомовного писемного мовлення для підготовки вчителя знайшла своє відображення у наукових дослідженнях Е.В.Васильєвої, Т.В. Глазунової, Г.Ф. Кривчикової, О.В. Пінської та ін. Проте особливості навчання практичного письма (термін О.Б. Тарнопольського) [4: 195] залишаються недостатньо висвітленими. Тому метою цієї статті є розглянути теоретичні та практичні аспекти навчання практичного писемного мовлення майбутніх учителів англійської мови. Для цього необхідним було вирішення низки завдань, а саме: уточнити зміст навчання практичного письма, визначити типову послідовність організації роботи та проілюструвати запропонований алгоритм.

Згідно з програмами для загальноосвітніх шкіл, на уроках англійської мови учні повинні навчитися писати такі тексти практичного спрямування як оголошення, анкети, листівки, записки, листи [3: 121]. Ті самі жанри передбачені для опрацювання і на початковому етапі навчання у вищому навчальному закладі [2: 14], що узгоджується зі шкалою сформованості мовленнєвих умінь за міжнародними нормативними документами з мовної освіти [1: 83–84] і забезпечує наступність шкільної і вищої освіти.

Проте що реалії сьогодення постійно вносять корективи у стандарти людського спілкування. Зміни відбуваються з вражаючою швидкістю, і те, що було актуальним лише десятиріччя тому, підростаючому поколінню може видаватися застарілим і непотрібним. Однією з основних особливостей сучасного писемного спілкування є майже необмежені можливості здійснювати комунікацію з представниками будь-якої частини світу завдяки послугам мережі Інтернет та мобільному телефонному зв'язку. Відповідно, актуальним стає навчання написання не лише традиційного паперового, але й електронного листа, не лише записки, але й SMS-повідомлення, не лише оголошення про пошук друга по листуванню, але й оформлення персональної веб-сторінки тощо.

Частина молоді вже під час навчання у школі отримує досвід писемного спілкування через Інтернет. Більш того, сучасні підручники з англійської мови для дітей шкільного віку пропонують матеріали для навчання англomовного письма з урахуванням особливостей комунікації з використанням Інтернет-технологій. Тому навчання майбутнього учителя практичного письма має переслідувати такі цілі:

1. Забезпечити оволодіння вміннями створювати тексти визначених програмою жанрів як у традиційній формі, так і з урахуванням особливостей використання їх різновидів у реальному сучасному спілкуванні;

2. Підготувати майбутнього фахівця до самостійного оволодіння вміннями аналізувати такі тексти практичного письма, які відрізняються від його попереднього досвіду, і створювати аналогічні тексти у відповідній ситуації спілкування.

Для досягнення першої з перерахованих цілей ми розглянули тематичний зміст навчання та співвіднесли цільові жанри практичного письма з тематичними модулями. Приклад розподілу жанрів за тематичними модулями на першому курсі представлено у таблиці.

Таблиця

Розподіл жанрів практичного письма за тематичними модулями на першому курсі

Тематичний модуль	Жанр практичного письма
Personal Identification	Filling in Forms Personal Ad Personal Homepage
Family Life	Personal Letter E-mail Letter
There Is No Place Like Home	Letter/E-mail Letter/SMS of Invitation Accepting / Rejecting an Invitation Thank you Letter/E-mail Letter/SMS
Meals and Cooking	Recipe (for a blog) Greeting Card/Greeting Message
Seasons and Weather	Postcard An Entry to an on-Line Chat
Students' Life and Studies	Application Form
Places	Instructions

Для оволодіння вміннями створювати тексти визначених жанрів та підготовки студентів самостійно опанувати нові жанри доцільним є проходження таких кроків:

1. Аналіз ситуації спілкування, у якій використовується текст обраного жанру:
 - a. ролі учасників спілкування;
 - b. події в житті учасників спілкування;
2. Визначення змісту писемного тексту:
 - a. кількість тематичних блоків;
 - b. орієнтовна тема/підтема кожного блоку;
 - c. послідовність тематичних блоків;
3. Опрацювання мовленнєвих / мовних / позамовних особливостей тексту:
 - a. стилістичні особливості;
 - b. типові мовні помилки;
4. Написання власного тексту обраного жанру:
 - a. створення тексту в опорі на текст-зразок / схему;
 - b. аналіз і корекція створеного тексту;
 - c. самостійне написання тексту.

Для кожного з перерахованих етапів доцільними є такі види роботи:

1. Парне/групове обговорення;
2. Читання тексту-зразка, парне/групове обговорення, графічна робота з текстом (виділити, підкреслити), укладання нотаток, створення плану.
3. Вправи на угруповання, співставлення, підстановку, розширення / звуження ЗМ.
4. Написання тексту в опорі на текст-зразок / план, аналіз / взаємоаналіз створених текстів, редагування тексту, самостійне написання тексту.

Звичайно, у залежності від особливостей жанру, що вивчається, а також ступеню знайомства студентів з цими особливостями окремі кроки та види роботи можуть бути випущені із загальної схеми. Розглянемо запропоновану послідовність на прикладі навчання написання **Personal Ad**.

1. Аналіз ситуації спілкування.

Task: Have you ever had a pen-friend? What about a key-pal? What's the difference? Why do people keep in touch with their key-pals? What can you do to find a key-pal? Can a personal ad be helpful?

2. Визначення змісту приватного оголошення.

Task: When surfing the Internet you came across a site with personal ads of people looking for keypals. Here are a few of the entries:

nickname	gender	age	country	hobbies	title	message
Straycat	male	19	South Korea	playing the guitar	Hi everyone!	Would you be my friend? I'm fond of music (I play the guitar and the violin), doing sports and meeting new friends, of course! If you're interested, e-mail me right now! I'm waiting.
Montse	female	18	Mexico	reading, music, watching films	Looking for keypals	Hi! My name's Montse (It's a short form of Montserrat. It's easier, right). Or you can call me Carmen. That is my third name. Yes, I've got three names and two surnames... I'm from Mexico, what did you expect? ☺ I really like reading novels, comics, newspapers... Well, I read everything. I also love listening to music, watching films, writing, chatting, going to movies and drawing. I also like meeting new people, maybe that's the reason I'm looking for a keypal. Looking forward to your message.
Francine	Female	20	France	everything	Read this now!!!	Good, now that I've got your attention I can tell you that I'm a cheerful, easy-going, creative and open-minded girl who is fond of dancing, talking, doing sports and riding horses. I'm interested in everything from football to ballet. I promise that if you write to me you will get a response. So what are you waiting for?!

- Use the information about Straycat, Montse and Francine from their ads and complete the following table:

Real name	Nickname	Hobbies	Reason for writing/expectations
---	Straycat		likes meeting new friends
Montserrat Carmen			

- Did these people present the same information in their ads? What makes each ad sound special?
- Which one would you like to answer? Why?

3. Опрацювання мовленнєвих особливостей тексту приватного оголошення.

- Which of the following types of sentences are used in the ads: statements, exclamations, questions? Why?
- What does this symbol mean ☺ ? Why is it used?

5. Написання власного тексту приватного оголошення:

Task:

- What information about yourself would you like to place on the Internet site? Would you give your nickname or the real name? What hobbies would you mention? What will make your ad sound special?
- Write your ad for a keypal.
- Exchange your ads. Read your group-mates ads. Are they likely to attract Internet surfers? Why?
- Post your ad on the Internet.

Як свідчить досвід роботи, навчання за запропонованою схемою забезпечує оволодіння вміннями практичного англomовного письма на належному рівні. Перспективними є доповнення переліку сучасних жанрів практичного письма і розробка навчальних матеріалів для їх опрацювання у різних типах навчальних закладів.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
2. Програма з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання) : Проект / Колектив авт.: С.Ю. Ніколаєва, М.І. Соловей (керівники), Ю.В. Головач та ін. – Вінниця : Нова Книга, 2001. – 245 с.
3. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов. Іноземні мови 2-12 класи: Навчально-практичне видання. – К.: "Перун", 2005. – 208 с.
4. Тарнопольский О. Б. Методика навчання іноземної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти / О.Б. Тарнопольский. – Дніпропетровськ : Вид-во ДУЕП, 2005. – 246 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Олена Москалець – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри англійської мови і методики викладання Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Наукові інтереси: методика навчання англomовного писемного спілкування, методична підготовка майбутнього вчителя.

СИНЕРГЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЯК МЕТОДОЛОГІЧНА ПАРАДИГМА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.

Наталія НІКІТІНА (Слов'янськ, Україна)

У статті аналізуються можливості використання ідей синергетики у процесі викладання іноземної мови як „методологічної парадигми” в умовах вимог нової парадигми іноземної освіти.

This article analyses the possibilities of employment the ideas of synergy as methodological paradigm in the process of teaching foreign language in the light of new demands of foreign education.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Відповідно до вимог нової парадигми іноземної освіти та нових вимог до якостей учителя іноземних мов у рамках його організації актуальною є проблема пошуку підходів, технологій, методів фахової підготовки сучасного вчителя іноземних мов, здатного формувати у учнів позитивну „Я – концепцію”. Як методологічну парадигму виокремлено синергетичний підхід до організації навчально-виховного процесу.